

Expositie: Zoetermeerlijn en de Sprinter

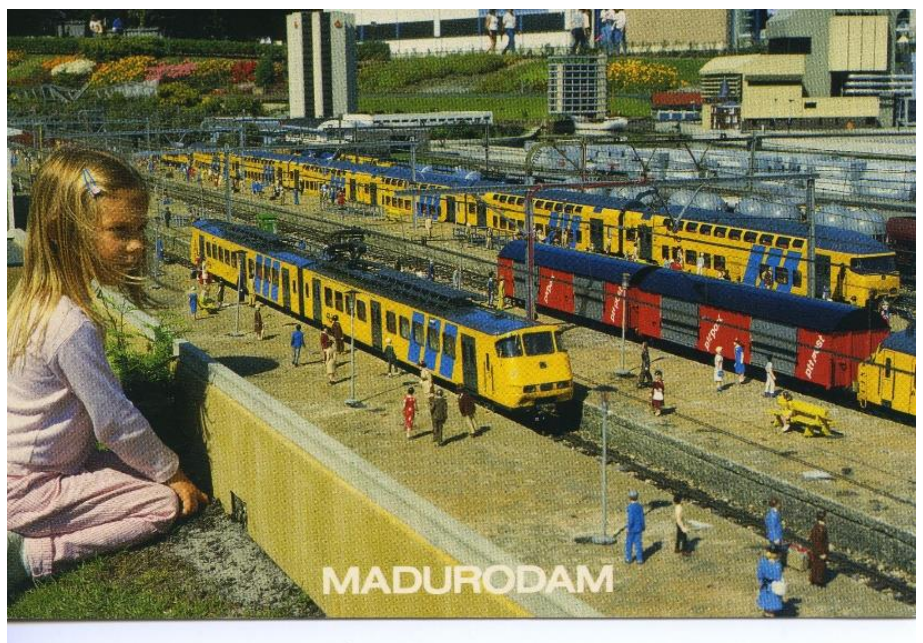

In het kader van 'Zoetermeer 60 jaar New Town' organiseert het Historisch Genootschap Oud Soetermeer (HGOS) een tentoonstelling over de 'Zoetermeerlijn' en de 'Sprinter'. In 1972 startte na een lange voorbereiding officieel de bouw van de Zoetermeerlijn. De Nederlandse Spoorwegen (NS) exploiteerden deze spoorlijn van 1977 tot 2006. Deze nieuwe spoorlijn was (in zijn begintijd) uniek zowel wat betreft rollend materieel, de 'Sprinter', traject, spoorbanen, als de integratie met de groeistad Zoetermeer. De lijn voorzag en voorziet in het openbaar vervoer tussen Den Haag en Zoetermeer met een omgeklapt lustraject in Zoetermeer,

de krakeling genoemd. Sinds 2006 wordt deze openbare vervoersvoorziening door de trams van Randstadrail verzorgd.

In de tentoonstelling wordt aandacht besteed aan aspecten als voorbereiding en onderhandeling, bouw, materieel- en trajectkeuzes, integratie met de stad, ervaringen van NS en reizigers. Ook aan de dingen die moesten wijken voor de aanleg van de lijn wordt aandacht besteed. Te zien zijn: veel foto's, documenten, attributen, modellen en een video.

De tentoonstelling over de unieke Zoetermeerlijn is te zien in de Dorpsstraat 132 t/m woensdag 7 september. En de toegang is gratis!

Op woensdag 21 september zal Hans Gosselink 's avonds een lezing houden over de Zoetermeerlijn. Alle aspecten die hierboven worden genoemd zullen langs trekken. Voor de precieze locatie en tijd: kijk binnenkort op <https://www.architectuurpuntzoetermeer.nl/agenda/>

Tentoonstelling architect Sterenberg

https://www.architectuurpuntzoetermeer.nl/programmaoverzicht_dvda_2022/

Woondekken (foto H. Cock)

Architect Jan Sterenberg liet tussen 1951 en 1983 zijn sporen na in Nederland met een sobere functionele architectuur. Hij vond het woonerf uit en bouwde in Zoetermeer de woondekken in Buytenwegh. Hij was ook een van de eersten die via praatgroepen woonwensen van burgers verwerkte.

De expositie "Constructie en Context bouwen in serie; fijne rijtjes, Jan!" is te zien in Club Entree, Boerhaavelaan 33. Elke vrijdag- en zaterdagmiddag van twee tot half vijf open! Tot en met 11 september.

Open Monumentendag

Op 10 en 11 september is het zover, het weekend van de Open Monumentendag 2022. Alle locaties zijn geopend op zaterdag 10 september, een enkele ook op zondag 11 september. In het programmaboekje en op de website van het Comité Open Monumentendag Zoetermeer www.openmonumentendag.nl vindt u alle informatie over de monumenten en gebouwen, de openingstijden en de activiteiten die daar plaatsvinden.

Natuurlijk zijn er een aantal locaties geopend die al eerder deelnamen aan de Open Monumentendag. Maar er zijn ook nieuwe deelnemers zoals de Morgensterkerk in het Dorp, de Ichthuskerk in Seghwaert, de vernieuwde Balijhoeve, de daktuin van de flat Savelsbos en de Stadstuin, het park aan de Warande in het Stadshart. Een andere nieuwe deelnemer is kunstgarage Franx in de Vlamingstraat. Waarschijnlijk is het de laatste keer dat u de watertoren kunt bezoeken. Deze krijgt binnenkort een nieuwe bestemming.

Tentoonstelling: Tussen Dorp en Groeistad 1945-1962

In het pand van Oud Soetermeer aan de Dorpsstraat 132 is de tentoonstelling 'Tussen dorp en groeistad 1945-1962' te zien, vanaf 10 september 2022. De expositie gaat over de enorme groei die het dorp in de naoorlogse periode meemaakte, van 6.000 naar 10.000 inwoners. Al deze nieuwe mensen kwamen te wonen in het Dorp, tussen de rijksweg en de Dorpsstraat,

Bouw van de flat aan de John McCormickstraat in 1958 (foto G. van den Broek)

Schinkelweg en Den Hoorn. In nieuwe buurten met namen als de Oranje-, Schilders-, Dichters- en Zeeheldenbuurt.

Historisch Informatiebord: eerste paal

Het echte bouwen aan de groeistad begon in 1966 in Palenstein en de Driemanspolder. Aan de De la Gardestraat sloeg op 22 maart 1966 minister Bogaers de eerste paal de grond in voor 348 eengezinswoningen in de woningwetsector. De huren waren voor die tijd 'goed aan de prijs': fl. 154,50 per maand, inclusief stookkosten. Het zijn traditioneel gebouwde woningen met enkele prefab onderdelen. Zaterdag 10 september zal de wethouder van cultuur om 10.00 uur het bord onthullen op de hoek van de De la Gardestraat-Wolfertstraat.

De eerste paal gaat de grond in (foto G. van den Broek)

Genealogie

Onze genealogische werkgroep is altijd op zoek naar gegevens van Zoetermeeders uit het verre en nabije verleden. Mocht u bijvoorbeeld geboorte-, huwelijks- of overlijdenskaarten hebben dan zijn onze werkgroepsleden daar zeer blij mee. De gegevens kunt U in onze brievenbus doen, opsturen naar gwz@oudsoetermeer.nl, of afgeven tijdens de openingsuren. Bij voorbaat dank.

Historisch Festival

Twee weken na de Open Monumentendag is er al weer het Historisch Festival. Naast de musical, de riddergevechten, het kampement en de vele kramen met historische spullen is er die zaterdag 24 september ook een grote tent waarin wij als Oud Soetermeer samen met het Stadsarchief een stukje geschiedenis van de stad belichten. Deze keer kijken we terug naar 60 jaar groeistad in een

foto-tentoonstelling die van elke wijk momentopnamen laat zien. Meer en minder bekende plekken in 100 foto's.

In en rond de tent zijn speciale personen aanwezig, zoals papierknipster Madame Silhouette en Hoofdzuster Eva en Zuster Mila. De laatsten vertellen u in geuren, kleuren en met proeven, voelen

en kopen hoe het er aan toe ging als verpleegster in het ziekenhuis, bij de EHBO en als vroedvrouw tijdens en na de Tweede Wereldoorlog.

Daarnaast is er veel historische informatie beschikbaar, in boeken en folders. Ook wordt een film over de 60-jarige groeistad getoond.

We hebben tevens een kilo-prijzen-actie voor een aantal van onze publicaties: 1 kilo voor €1,- , 2 kg €1.80 en 3 kg voor €2.50. Oftewel, voor bijna niks!

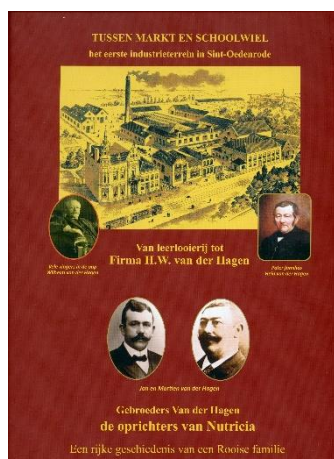
Andere publicaties:

De Boom & Het Blad

Sham Hira is begin van de jaren (19)70 vanuit Suriname naar Nederland verhuisd. Hij zet zich in Zoetermeer in voor het behoud van zijn (Hindoestaanse) culturele achtergrond in de Stichting Sociaal Culturele Activiteiten Zoetermeer. In families worden verhalen verteld maar ze lijken langzaam vergeten te worden. Sham Hira heeft een aantal van de levensverhalen uit Suriname en Nederland -zo ook Zoetermeer- op schrift gesteld. Zoals die over 'illegaal' bamboe snijden, het leven van meisjes en vrouwen en 'eerste-hulp-eten': rode sardien met stokbrood!

Het boek is voor nog geen € 20 te verkrijgen op: <http://www.sscz.nl/home/bestellen-boek/>

De familie Van der Hagen van Nutricia

Nutricia vindt haar oorsprong bij de familie Van der Hagen in het Brabantse Sint-Oedenrode. Eén van haar telgen, Martien, begon ruim 125 jaar geleden bij het spoor aan de Stationsstraat in Zoetermeer-Zegwaard een zuivelfabriek.

Het terrein in het centrum van "Rooy", waar de familie vele bedrijven had, gaat op de schop. De heemkundige kring De Oude Vrijheid heeft heel veel historisch onderzoek gedaan naar gebied, familie en haar bedrijven, ook in Zoetermeer. Dat alles is in een prachtig en lijvig boekwerk gebundeld.

Voor € 29,50 te verkrijgen in Sint-Oedenrode bij secretariaat@oudevrijheid.nl .

Jan van der Spekprijs

De Commissie Historisch Erfgoed heeft deze zomer vier nominaties gedaan voor personen/instaties die goed hebben gezorgd voor het Zoetermeerse erfgoed, waaronder het afgebeelde Akkerlust. U heeft daar een mening over mogen geven. Op Open Monumentendag zaterdag 10 september zal de interim-wethouder van cultuur Marijke van der Meer om 16.00 uur de Jan van der Spekprijs uitreiken in 't Nieuwe Huis op Dorpsstraat 132.

Nieuws uit de regio

Bij Valkenburg is een Romeins legerkamp opgegraven op het voormalige Marinevliegveld. Wouter Vos heeft daar online lezingen over gegeven; te zien en te beluisteren op https://video.saxion.nl/media/Een+nieuw+legerkamp+in+Valkenburg+%28ZH%29/1_zk9j0krz

Op zoek naar kunst

Tamara Venema is werkzaam bij de gemeente en inventariseert de kunst in gemeentelijke gebouwen en in de buitenlucht. Dat is een hele zoektocht door archieven, menselijke geheugens en op de fiets de stad doorkruisen. Zo kwam ze ook bij Oud Soetermeer onze enorme hoeveelheid documentatie bekijken. Eén ochtendje was niet genoeg.

Vanuit het bestuur

Onze publieksruimte (bestaande uit een 'Kijkhuis' en 'Huiskamer') is groter geworden door de keuken een vijftal meter naar achteren te verplaatsen. We hopen dat de nieuwe etalage binnen een aantal maanden wordt geplaatst. Zo worden we zichtbaarder in de straat.

We vragen leden van B&W, gemeenteraad en de commissie om in september bij Oud Soetermeer op bezoek te komen. We maken dan kennis met elkaar en de bestuurders horen en zien het vele werk dat we in- en buiten 't Nieuwe Huis Dorpsstraat 132 verrichten en welke toekomstplannen we hebben.

We zijn meestal aanwezig bij de openbare vergaderingen van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Voorzitter en Stadsbouwmeester Ronald Knappers heeft een bezoek gebracht aan Dorpsstaat 132 waarbij hij onder de indruk was van al onze activiteiten.

ICT heeft ook onze aandacht. We denken nu aan een student die in het kader van de opleiding ons doorlicht en met ideeën voedt voor verbeteringen. Aan onze website wordt ondertussen hard gewerkt: ze wordt nu met informatie gevuld en komt binnenkort online.

Er worden heel veel foto's en documenten (hele archieven zelfs) aan Oud Soetermeer geschonken. Na beschrijving door experts binnen de vereniging en eventuele digitalisering worden

Archieven die bij Oud Soetermeer worden geïventariseerd en later omgepakt in zuurvrije omslagen en dozen

deze veilig opgeborgen in het klimaat-gestuurde depot van het StadsArchief Zoetermeer. Wij blijven daarbij eigenaar van het materiaal. De archieven echter nemen veel ruimte in beslag en wij zijn verantwoordelijk voor restauraties. Dit geeft onduidelijkheden en voor de toekomst onzekerheid over bijvoorbeeld de kosten. Het is daarom beter dat het stadsarchief eigenaar wordt, daarmee voor de archieven zorgt volgens gemeentelijke en wettelijke voorschriften en deze ten allen tijde voor ons allen raadpleegbaar houdt voor onderzoek. Momenteel wordt een overdracht voorbereid.

Veel leden maken zich zorgen om de Zoetermeercollectie bij een eventuele sluiting van museum De Voorde. Een eerder gesloten convenant met het museum ondervangt deels onze vragen en zorgen. Bij mogelijke sluiting van het museum dient de ooit door ons geschonken collectie van vooral 3D-objecten weer aan ons aangeboden te worden. En enkele uitgeleende archeologische voorwerpen zijn feitelijk eigendom van de provincie.

Het heeft geen zin ons nu over onduidelijke ontwikkelingen druk te maken, te gaan speculeren en op allerlei plannen, de tam-tam en krantenberichten te reageren. Intern denken we erover na en verder wachten we de gemeentelijke besluitvorming en andere ontwikkelingen af, die kort na het politieke zomerreces zullen volgen.

Expositie in 3D

De firma Ardito heeft wederom een tentoonstelling in 3D gefilmd en wel die van Faridèh Ladrak met acht persoonlijke verhalen, gevat in prachtige foto's: <https://www.ardito.nl/3d-model/hgos-oost-west-thuis-best/>. Als deze niet werkt, gebruik dan de QR-code. Voor eerdere tentoonstellingen zie: <http://www.ardito.eu/hgos/>

Oud Soetermeer, Dorpsstraat 132. www.oudsoetermeer.nl; info@oudsoetermeer.nl. Geopend op maandagavond 20-22 uur en woensdag- en zaterdagmiddag 13-17 uur.